

Lille kobbersneppe *Limosa lapponica*

Bar-tailed godwit

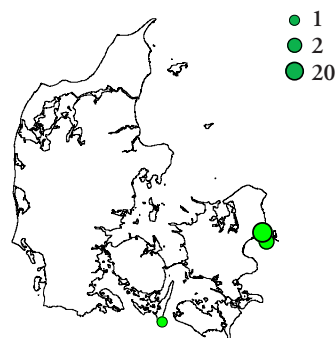

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt.
Ringing sites for birds later recovered.

Lille kobbersneppe yngler på fjeldheder i det nordligste Skandinavien og videre østpå på tundraen i det nordligste Rusland og i Alaska. Arten yngler ikke i Danmark, men er en almindelig trækgæst fra juli til september, og igen om foråret fra marts til maj, hvor store antal raster bl.a. i Vadehavet (Meltofte m.fl. 1994). De nordskandinaviske og nordrussiske bestande overvintrer langs kysterne af Vesteuropa og Vestafrika og i mindre grad omkring Middelhavet (Cramp & Simmons 1983, Gilissen m.fl. 2002).

Mærknings- og genfundsdata

I Danmark er der i alt ringmærket 199 små kobbersnepper fra 1952 til 2001 (fig. 4). Flest fugle blev mærket i sidste halvdel af 1950'erne, hvor der alene i 1956 blev mærket 43 fugle. Af de mærkede fugle er 23 genmeldt. Heraf er 22 mærket på Amager og én på Langeland (fig. 2). De genmeldte fugle er mærket i maj, august og september (fig. 3). Ud over små kobbersnepper mærket i Danmark, er der i Danmark genfundet 41 små kobbersnepper, der var mærket i udlandet.

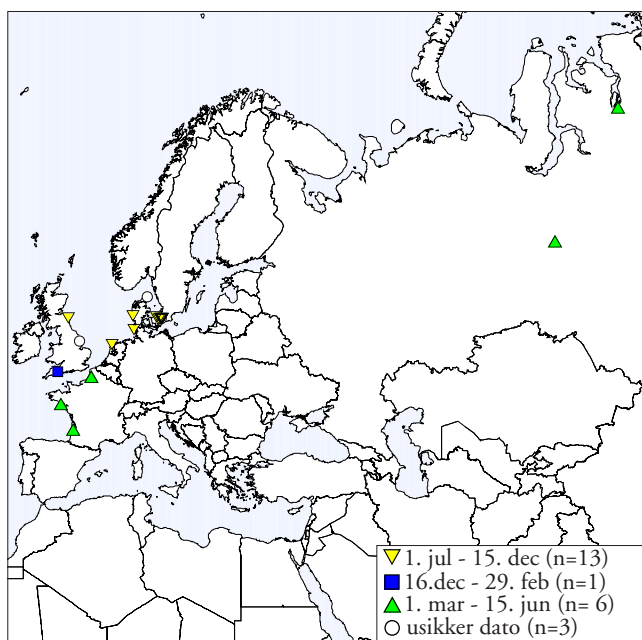

Fig. 1. Samtlige genfund i forskellige sæsoner af lille kobbersneppe ringmærket i Danmark (n=23). All recoveries in different seasons of bar-tailed godwit ringed in Denmark (n=23).

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 199

Genmeldinger

Recoveries

Antal genmeldinger *No. of recoveries* 23
 -heraf uden for Danmark *Recovered abroad* 11(48%)
 Antal fugle *No. of individuals* 23
 -heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 0
 Genmeldingsandel *Proportion recovered* 12%
 Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark
Ringed abroad and recovered in Denmark 41

Ekstremer

Extremes

Højeste alder *Oldest bird* min 9 år 3 mdr.
 Længste afstand *Longest dist.* Rusland *Russia* 3.655 km
 Nordligst *Northernmost* Rusland *Russia* (70° 08'N)
 Sydligst *Southernmost* Frankrig *France* (44° 38'N)
 Østligst *Easternmost* Rusland *Russia* (83° 13'E)
 Vestligst *Westernmost* England *England* (03° 27'W)

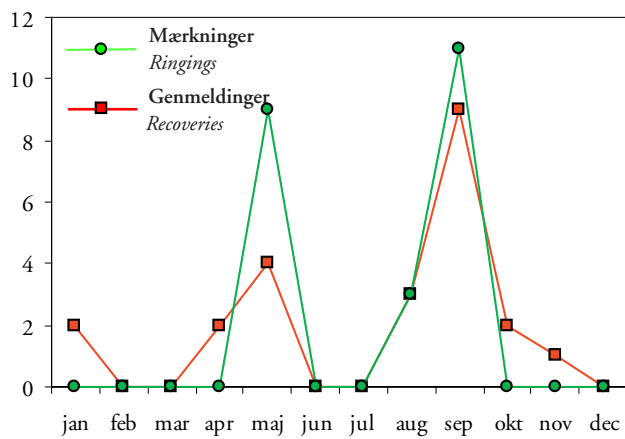

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af lille kobbersneppe. Month of ringing and recovery of recovered bar-tailed godwit.

Træk og overvintring

Antallet af genmeldinger fra artens yngleområde er meget begrænset, men de antyder, at de danske trækgæster stammer fra både Nordskandinavien og Rusland. Blandt trækgæster ringmærket på Amager er en fundet ved Tjumen øst for Uralbjergene undervejs til yngleområderne, og en i yngleområdet ved munden af Jenisej-floden i det nordlige Sibirien (fig. 1). Desuden er der i Danmark genfundet to voksne fugle fra ynglebestanden på Kolahalvøen i det nordvestlige Rusland (fig. 5). Disse fugle blev fundet i Vestjylland i den første uge af august på det tidspunkt, hvor de fleste voksne små kobbersnepper passerer Danmark (Meltofte 1993). Flest trækker via det sydlige Skandinavien og Østersøen. På Øland er der mærket små kobbersnepper på træk, hvoraf otte er genfundet i Danmark mellem 1. august og 17. september (fig. 5). I det allersydligste Norge er der ligeledes mærket små kobbersnepper i første halvdel af september, hvoraf flere er genfundet langs den jyske vestkyst inden for relativt kort tid (fig. 5).

I Vadehavet raster og fælder mange små kobbersnepper (Meltofte 1993), inden de fortsætter mod sydvest. De danskmærkede fugle er i efterårsmånederne genfundet langs kysten af det kontinentale Europa og på De Britiske Øer (fig. 1).

Fra vinterperioden er der kun et enkelt genfund, fra det sydligste England (fig. 1), som ifølge Gilissen m.fl. (2002) huser en stor del af den europæiske vinterbestand. Den europæiske bestand af lille kobbersneppe menes at have ændret trækmonster i løbet af 1900-tallet, således at en større andel nu overvintrer på De Britiske Øer, altså nordligere end tidligere (Prater 1981 ifølge Meltofte 1993). På De Britiske Øer er der mær-

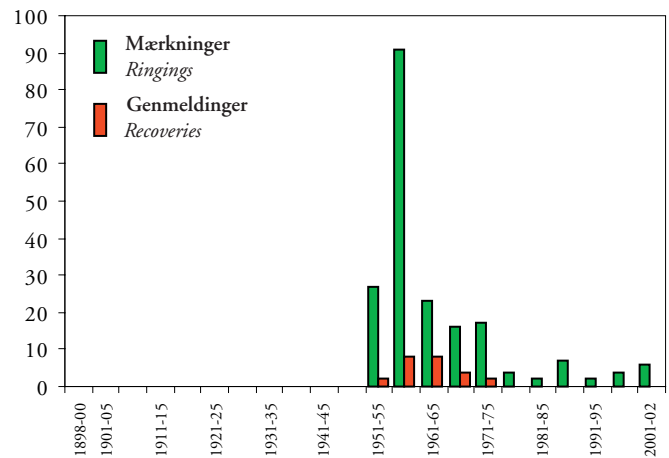

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for lille kobbersneppe ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of bar-tailed godwit ringed in Denmark.

ket otte trækgæster i perioden 30. juni til 27. februar, som efterfølgende er genfundet i Danmark (fig. 5).

I forårsperioden er der genfundet fire danske trækgæster i Vestfrankrig i slutningen af april og starten af maj (fig. 1), hvor de sibiriske fugle passerer. Forårstrækket berører sandsynligvis de samme områder som efterårstrækket. I Danmark er genfundet en trækgæst, som ikke fulgte den normale trækrute langs Europas Atlanterhavs-kyst, men trak gennem det centrale Europa, hvor den blev ringmærket i Schweiz (fig. 5). Dette er i øvrigt det eneste genfund overhovedet af en lille kobbersneppe mærket i Schweiz, hvor arten er

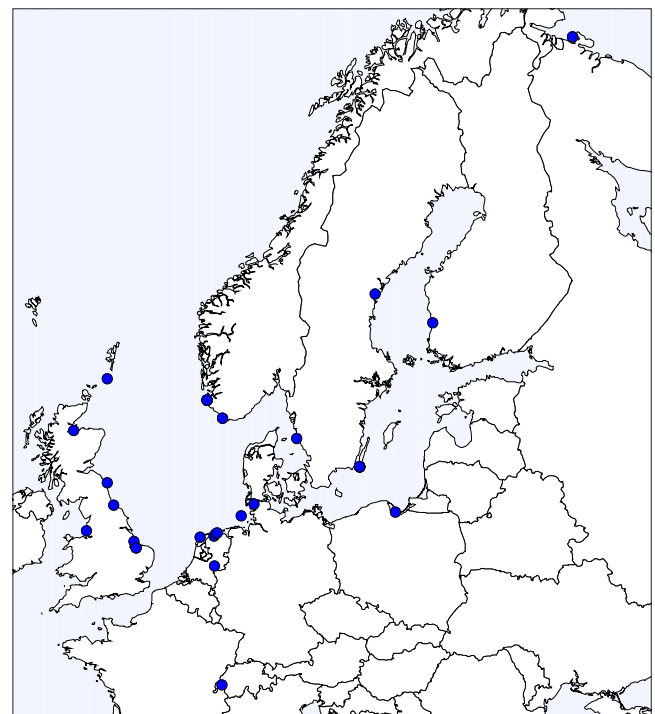

Fig. 5. Mærkningslokaliteter for lille kobbersneppe ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=41). Ringing locations of bar-tailed godwit ringed abroad and recovered in Denmark (n=41).

en regelmæssig, men fåtallig trækgæst (Bernard Volet pers. medd.).

De første små kobbersnepper ankommer til Danmark i marts, og antallet toppe i april-maj (Meltofte 1993). De først ankomne fugle er formodentlig europæiske ynglefugle, hvorimod de sibiriske ynglefugle først ankommer i slutningen af april og starten af maj (Meltofte 1993). Fuglene raster i stort antal i Vadehavet og i mindre antal på andre rasteplasser (Meltofte 1993). Ingen af de genmeldte fugle er mærket senere end 24. maj, og generelt har de fleste fugle forladt landet ved udgangen af maj (Meltofte 1993). De to genfund fra Sibirien er fugle, der blev mærket 19. og 20. maj 1956 og genfundet hhv. 29. maj 1957 og 22. maj 1960.

Genmeldings- og dødsårsager

To af de 23 genmeldte fugle er aflæst i live. De resterende 21 genfund drejer sig om døde fugle, hvoraf 82 % var skudt (alle i perioden 1953-73). 78 % af fuglene, der er mærket i udlandet og genfundet i Danmark, er indrapporteret som skudt, den sidste i 1982, hvor arten blev totalfredet. Tilsvarende store andele nedlagt ved jagt er påvist ved den norske ringmærkning, hvor

der dog er sket et markant fald i andelen fra 1960'erne til 1990'erne (Bakken m.fl. 2003).

English summary

The bar-tailed godwit is a common passage migrant in Denmark in July–September and March–May. The greatest numbers are observed in the Wadden Sea. In Denmark the first bar-tailed godwit was ringed in 1952, with the majority ringed in the second half of the 1950s. One of the recovered birds was ringed at Langeland and 22 on Amager in May, August and September. The few recoveries from the breeding area indicate that the passage migrants come from northern Scandinavia and northern Russia. Passage migrants ringed on Øland and in southern Norway have been found in Denmark in August–September. From Denmark the migration is directed SW, and during autumn and winter birds have been recovered in the Netherlands and Britain. Furthermore, bar-tailed godwits ringed in Britain in June–February have been recovered in Denmark. In late April and early May birds have been recovered in western France. The first bar-tailed godwits arrive in Denmark in March, the majority in April–May. Birds ringed on 19 and 20 May 1956 were recovered in Siberia on 29 and 22 May 1960.